

Nazwa przedmiotu: Instrument główny		
Jednostka prowadząca przedmiot: Wydział Instrumentalny	Punkty ECTS	36
	Ilość godzin	120
Kierunek: Instrumentalistyka	Specjalność: organy	
Katedra Klawesynu, Organów i Muzyki Dawnej	Status przedmiotu: obowiązkowy	
Forma zajęć: wykład	Język: polski	
Poziom studiów: stacjonarne II st.	Rok/semestr I-II/I-IV	
Koordinator przedmiotu	Kierownik Katedry Klawesynu, Organów i Muzyki Dawnej	
Prowadzący zajęcia	prof. Radosław Marzec wykł. Szymon Olszański	
Cele przedmiotu	Przygotowanie studenta do samodzielnej pracy artystycznej poprzez pracę nad repertuarem organowym (z uwzględnieniem szerokiego spektrum epok i obszarów geograficznych) w aspekcie analitycznym i wykonawczym. Praca nad rozwojem techniki, muzykalności, technik opanowania scenicznego, szerokiej znajomości literatury pisanej na instrument oraz umiejętności jej artystycznej prezentacji: - praca nad dalszym rozwojem warsztatu – utrwalanie prawidłowych nawyków w zakresie postawy przy instrumencie, usprawnianie aparatu gry manualowej i pedałowej, poszerzanie wachlarza umiejętności technicznych - poszerzanie wiedzy studenta w zakresie stosowania właściwej registratury, artykulacji, palcowania i pedalizacji oraz stylowego zdobnictwa – znajomość zasad i umiejętność ich praktycznego zastosowania - dalsze rozwijanie umiejętności samodzielnej pracy nad utworem - rozwijanie umiejętności czytania nut a vista - doskonalenie umiejętności pamięciowego opanowania utworów - przyswojenie możliwie jak najszerszego repertuaru, z różnych epok, ze znajomością charakterystycznych dla poszczególnych kręgów praktyk wykonawczych w zakresie zdobnictwa, aplikatury, temp itp. - przygotowanie do występów publicznych (technika, interpretacja, opanowanie sceniczne) - budowanie wiedzy na temat repertuaru organowego w zakresie stylistyki, uprawianych form, stylów muzycznych, tradycji wykonawczych, registratury oraz podstawowej wiedzy z zakresu organologii - przygotowanie do zawodu nauczyciela gry na organach - znajomość budowy instrumentu oraz umiejętność wykonania podstawowych czynności serwisowych – strojenie piszczałek językowych, regulacje, drobne naprawy.	
Wymagania wstępne	- Ukończone studia I stopnia, - Brak przeciwwskazań zdrowotnych do kontynuowania nauki gry na instrumencie, - Znajomość zasad muzyki, harmonii, kontrapunktu, - Ogólna wiedza muzyczna, - Pozytywny wynik konkursowego egzaminu wstępnego,	

	- Znajomość literatury pisanej na instrument, - Znajomość budowy instrumentu, - Umiejętność biegłego czytania nut w kluczu wiolinowym i basowym, technika gry manualowej i pedałowej opanowana w stopniu pozwalającym na swobodną pracę nad zadanymi utworami.

TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU

Semestr I

Kształcenie odbywa się w oparciu o indywidualnie wybrany program, uwzględniający przygotowanie studenta, jego zdolności i jego predyspozycje. Stąd też podany poniżej schemat może w praktyce ulegać daleko idącym zmianom, przy zachowaniu jednak założenia, że w czasie trwania studiów cały program winien zostać zrealizowany. W czasie trwania wszystkich semestrów pogłębiane są wszelkie umiejętności niezbędne w pracy muzyka takie jak: umiejętność biegłego czytania nut (również a vista), starannego artykułowania, rejestracji, samodzielnej pracy nad utworem, pobudzanie muzykalności, wyobraźni muzycznej, przygotowanie sceniczne, niezbędne wiadomości związane z budową instrumentu i jego historią, literatura pisana na instrument. Pogłębianie umiejętności nabytych podczas studiów I stopnia. Dalszy rozwój muzykalności i techniki, wiedzy na temat muzyki, jej wykonawstwa, budowy i historii instrumentu. W zakresie repertuaru – w zależności od zainteresowań studenta nacisk na muzykę dawną lub nowszą z założeniem, że kształcenie w każdym wypadku musi być możliwie kompleksowe. Większe formy z obszaru muzyki francuskiej (twórczość symfoniczna C. Francka, Ch. M. Widora, L Vierne'a), większe formy niemieckie, np. fantazje chorałowe M. Regera, z muzyki polskiej np. symfonie F. Nowowiejskiego.

Semestr II

Informacje dotyczące aktualnie realizowanej literatury muzycznej. Pogłębianie umiejętności nabytych podczas studiów I stopnia i poprzedniego semestru. Dalszy rozwój muzykalności i techniki, wiedzy na temat muzyki, jej wykonawstwa, budowy i historii instrumentu. W zakresie repertuaru – Dalsza praca nad większymi formami z poprzedniego semestru – kolejne części form cyklicznych.

Semestr III

Informacje dotyczące aktualnie realizowanej literatury muzycznej. Muzyka XX-wieczna – O. Messiaena, P. Hindemith, w zależności od zainteresowań studenta również muzyka eksperymentalna.

Semestr IV

Praca nad warsztatem technicznym niezbędnym do profesjonalnej prezentacji muzycznej
Przygotowanie recitalu dyplomowego Przygotowanie do części ustnej egzaminu dyplomowego.

Kategorie efektów	EFEKTY UCZENIA SIĘ
K_W02	posiada szczegółową wiedzę dotyczącą repertuaru wybranej specjalności oraz posiada wiedzę dotyczącą związanego z nią piśmiennictwa;
K_W07	posiada głębokie zrozumienie wzajemnych relacji pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi elementami studiów oraz zdolność do integrowania nabytej wiedzy;
K_U01	posiada wysoko rozwiniętą osobowość artystyczną umożliwiającą tworzenie, realizowanie i wyrażanie własnych koncepcji artystycznych;
K_U02	samodzielnie interpretuje i wykonuje utwory muzyczne w oparciu o własne twórcze motywacje i inspiracje na wysokim poziomie profesjonalizmu, zgodnie z wymaganiami stylistycznymi;
K_U03	podczas realizacji własnych koncepcji artystycznych wykazuje się

	umiejętnością świadomego zastosowania wiedzy dotyczącej elementów dzieła muzycznego i obowiązujących wzorców formalnych;
K_U04	na bazie doświadczeń związanych z studiami pierwszego stopnia potrafi wykazywać się umiejętnością budowania i pogłębiania obszernego repertuaru w zakresie swojej specjalności, z możliwością specjalizowania się w wybranym obszarze;
K_U05	na podstawie wiedzy o stylach muzycznych i związanych z nimi tradycjach wykonawczych wykazuje się umiejętnością konstruowania i wykonywania spójnych i właściwych z punktu widzenia sztuki wykonawczej programów;
K_U08	kontynuując i rozwijając umiejętności nabyte na studiach pierwszego stopnia, poprzez indywidualną pracę utrzymuje i poszerza swoje zdolności do tworzenia, realizowania i wyrażania własnych koncepcji artystycznych;
K_U09	posiada umiejętność szybkiego odczytania i opanowania utworów, ze świadomym zastosowaniem różnych typów pamięci muzycznej;
K_U10	posiada umiejętność dogłębnego rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metroritmicznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, smyczkowania, pedalizacji, frazowania, struktury harmonicznego itp. opracowywanych utworów;
K_U11	posiada podstawowe umiejętności obsługi sprzętu służącego do rejestrowania dźwięku i (ewentualnie) obrazu, swobodnie poruszając się w obrębie specjalistycznego oprogramowania koniecznego do realizacji zadań z zakresu specjalizacji;
K_U14	na bazie doświadczeń uzyskanych na studiach pierwszego stopnia wykazuje się umiejętnością świadomego stosowania technik pozwalających panować nad objawami stresu;
K_K01	jest w pełni kompetentnym i samodzielnym artystą, zdolnym do świadomego integrowania zdobytej wiedzy w obrębie specjalności oraz w ramach innych szeroko pojętych działań kulturotwórczych;
K_K04	posiada umiejętność krytycznej oceny własnych działań twórczych i artystycznych oraz umie poddać takiej ocenie inne przedsięwzięcia z zakresu kultury, sztuki i innych dziedzin działalności artystycznej;
K_K05	wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, wykazuje się umiejętnością funkcjonowania w społeczeństwie w zakresie wykonywania własnych działań artystycznych i dostosowywania się do współczesnego rynku pracy;
K_K07	świadomie umie zaplanować swoją ścieżkę kariery zawodowej na podstawie zdobytych na studiach umiejętności i wiedzy, wykorzystując również wiedzę zdobytą w procesie ustawicznego samokształcenia;
K_K08	posiada umiejętność inspirowania i organizowania procesu doskonalenia umiejętności warsztatowych innych osób.

Metody kształcenia	wykład rozwiązywanie zadań artystycznych praca indywidualna inne metody stosowane przez prowadzącego	
Metody weryfikacji efektów uczenia się	egzamin, projekt, przesłuchanie	
Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunki zaliczenia	Warunkiem uzyskania zaliczenia w każdym semestrze jest przygotowanie przez studenta programu w stopniu

		umożliwiającym jego publiczną prezentację.
	Warunki egzaminu	Podczas egzaminów oceniane jest techniczne przygotowanie programu (w tym właściwa realizacja zapisu nutowego) oraz poziom artystyczny wykonywanych utworów. Aktywność koncertowa oraz uzyskane nagrody na konkursach mają wpływ na ogólną ocenę studenta.

Literatura podstawowa

Literatura zgodna z treściami programowymi przedmiotu. Utwory na organy solo, utwory kameralne. Wybrane kompozycje ze wszystkich epok twórców takich jak, między innymi: A de Heredia, J.Alain, L-C Aquin, C.P.E Bach, J.S.Bach, L. Boelmann, G.Boehm, J. Brahms, N. Bruhns, H. Buchner, D.Buxtehude, J.Cabanilles, G.Cavazzoni, F.Couperin, J.N.David, H.Distler, M.Durufle, P.EbeN, C.Franck, G.Frescobaldi, A.Freyer, O.Gibbons, A.Guilmant, P.Hidemith, P.Hofhaymer, J.Jongen, S.Kard-Elert, J.L.Krebs, G.Ligeti, F.Liszt, V.Luebsck, C.Merulo, O.Messiaen, W.A.Mozart, F.Nowowiejski, F.Peeters, J.Pretorius, M.Reger, C.Sait-Saens, H.Scheidemann, M.Surzyński, J.P.Sweelinck, C.Tournemire, F.Tunder, L.Vierne, J.G.Walther.

Literatura uzupełniająca

Bąkowski-Kois, Dariusz: Zagadnienia sonorystyczno-wykonawcze iberyjskiej muzyki organowej XVII stulecia, Kraków 2006
 Brzezińska, Barbara: Repertuar polskich tabulatur organowych z pierwszej połowy XVI wieku, Kraków 1987
 Chwałek Jan: Budowa organów, Warszawa 1971
 Ocenianie wykonań muzycznych, Warszawa 2007
 Szelest, Marcin: Przemiany stylistyczne we włoskiej muzyce organowej przełomu XVI i XVII stulecia, Kraków 2007
 Wilkowska-Chomińska, Krystyna: Twórczość Mikołaja z Krakowa, Kraków 1967
 Literatura obcojęzyczna (wybrane hasła lub fragmenty):
 Caldwell, John: English Keyboard Music before the Nineteenth Century, Oxford 1973
 Dirksen, Peter: Samuel Schmidt, Heinrich Scheidemann und die Toccata, w: Schütz-Jahrbuch 22 (2000)
 Dirksen, Peter: The Keyboard Music of Jan Pieterszoon Sweelinck, Utrecht 1997
 Eggebrecht, Hans Heinrich: Die Orgelbewegung, Stuttgart 1967
 French Organ Music from the Revolution to Franck and Widor, Rochester 1997
 Gorenstein, Nicolas: L'orgue post-classique. Du Concert Spirituel à Cavallé-Coll, Paris 1993
 Hammond, Frederick: Girolamo Frescobaldi, Cambridge 1983
 Haselböck, Martin: Franz Liszt und die Orgel, Wien 1999
 Hefling, Stephen E.: Rhythmic Alteration in Seventeenth- and Eighteenth-Century Music, New York 1993
 Hill, Peter (red.): The Messiaen Companion, Portland 1995
 Murray, Michael: French Masters of the Organ, New Haven 1998
 Ochse, Orpha: Organist and Organ Playing in Nineteenth-Century France ad Belgium, Bloomington 1994
 Oosten, Ben van: Charles-Marie Widor. Vater der Orgelsymphonie, Paderborn 1997
 Pol, Wijnand van de: La registrazione organistica del 1500 a 1800, Pistoia 1996

Salmen, Walter (red.): Orgel und Orgelspiel im 16. Jahrhundert, Innsbruck 1978
Salmen, Walter (red.): Zur Orgelmusik im 19. Jahrhundert, Innsbruck 1993
Smith, Rollin: Louis Vierne. Organist of Notre-Dame Cathedral, Hillsdale, NY 1999
Smith, Rollin: Towards An Authentic Interpretation of the Organ Works of César Franck, Hillsdale, NY 2001
Steed, Graham: The Organ Works of Marcel Dupré, Hillsdale, NY 1999
Wolff, Christoph: Johann Sebastian Bach. The Learned Musician, New York 2001
Jon Laukvik - Szkoła na organy - historyczna praktyka wykonawcza w epoce baroku i klasycyzmu
Jon Laukvik - Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis: Grundzüge des Orgelspiels unter Berücksichtigung zeitgenössischer
Quellen / Orgel und Orgelspiel in der Romantik von Mendelssohn bis Reger und Widor: 2
C.H. Rinck - Practische Orgelschule
Handbuch Orgelmusik: Komponisten - Werke - Interpretation / Rudolf Faber (Wydawca), Philip Hartmann (Wydawca)
Czasopisma: Ruch Muzyczny, The Strad, Presto, MWM

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line (opcjonalnie)

Repozytoria prac dyplomowych, doktorskich i habilitacyjnych muzycznych uczelni krajowych oraz zagranicznych
Academic Search Premier
Cambridge Companions to Music
Classical Scores Library
Garland Encyclopedia of World Music Online
JSTOR
Naxos Music Library
New York Times Historical (1851-2007)
Oxford Music Online
Grove Music Online
Oxford Reference Online
Project MUSE
ProQuest Dissertations & Theses
RILM Abstracts of Music Literature (1967-Present only)
RIPM Retrospective Index to Music Periodicals with Full Text
International Music Score Library Project